

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om upphävande av lagen om ändring av lagen om införande av en lag om ändring av lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om ändring av lagen om införande av en lag om ändring av lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar upphävs. Avsikten med den lag som nu föreslås bli upphävd var att sänka minimiräntan från två procent till en procent på vissa lån enligt lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar. Europeiska kommissionen har med anledning av anmälan om det

statliga stödet fattat ett beslut enligt vilket det inte föreligger några förutsättningar för att införa lagen genom förordning av statsrådet.

Den föreslagna lagen hänför sig till statens tredje tilläggsbudgetproposition för 2011 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

MOTIVERING

1 Nuläge

Systemet med strukturstöd för jordbruket reviderades år 2007 så att bestämmelser om investeringar på gårdsbruksenheter och startstöd till unga jordbrukare numera finns i lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007). Samtidigt ändrades den tidigare lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar (329/1999). Det stiftades en separat lag om införande av dessa ändringar.

Enligt 1 § 2 mom. i lagen om införande av en lag om ändring av lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar (1480/2007) tillämpas på statens eller ett kreditinstituts fordringar som har uppkommit innan ändringslagen har trätt i kraft de bestämmelser, föreskrifter och avtalsvillkor enligt dem som gällde vid ikraftträdandet. De bestämmelser, föreskrifter och avtalsvillkor som avses ovan tillämpas på statens och ett kreditinstituts fordringar enligt finansieringslagen vilka uppkommer efter det att ändringslagen har trätt i kraft. I fråga om de förfaranden som ska tillämpas på fordringar kan de bestämmelser och föreskrifter som avses ovan dock frångås så som föreskrivs senare i den ovan nämnda lagen. På ärenden som väckts innan ändringslagen har trätt i kraft tillämpas emellertid enligt 3 mom. de bestämmelser som gäll-

de vid ikraftträdandet, om inte något annat bestäms senare i lagen.

Till de stöd- och lånevillkor som enligt ovan avsedda lag om införande förblev oförändrade hörde bl.a. bestämmelserna i 25 § 2 mom. och 29 § 2 mom. i lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar enligt vilka det på statliga lån och räntestödslån betalas en ränta på minst två procent. Låntagaren ska betala denna ränta på det understödda lånet oberoende av om stödmottagaren under lånetiden använder hela det stöd som beviljats för lånet med rörlig ränta.

Eftersom räntenivån var avsevärt högre när stödsystemet skapades än vad den har varit under de senaste åren, är det uppenbart att alla stöntagare inte kan utnyttja det stöd som hänför sig till räntan i dess helhet. För att det inte ska vara så och för att jordbrukare som redan har understödda lån inte ska försättas i en sämre ställning än jordbrukaren som erhåller stöd enligt den nya lagen, med en minimiränta på en procent för understödda lån, ändrades införandelagen genom lag 1154/2010 så att även minimiräntan för jordbrukare som erhållit eller ansökt om understödda lån enligt lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar sänktes till en procent åren 2011 och 2012. Utanför ändringen faller endast lån som hänför sig till boende, markförvärv och

lösöre. Anledningen till att dessa lån inte omfattades av ändringen var att ändringen var avsedd att genomföras så att den uppfyller villkoren i artikel 4 i kommissionens förordning (EG) nr 1857/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i fördraget på statligt stöd till små och medelstora företag som är verksamma inom produktion av jordbruksprodukter och om ändring av förordning (EG) nr 70/2001.

Eftersom de stödsystem som avses i lagen om finansiering av landsbygdsnärings anmäldes till kommissionen som statligt stöd enligt artikel 87 i EG-fördraget redan innan stödsystemen togs i bruk och kommissionen godkände dem inklusive förbehåll, var avsikten att lag 1154/2010 skulle genomföras genom förordning av statsrådet efter det att en rapport om gruppundantag angående det statliga stödet gjorts i enlighet med nämnda förordning av kommissionen.

Kommissionen uttryckte emellertid med anledning av rapporten om gruppundantag tvivel om huruvida ändringen var lämplig redan innan tidsfristen för att skjuta upp genomförandet av den ändring som avses i anmälan hade gått ut. Av denna anledning återtog jord- och skogsbruksministeriet rapporten om gruppundantag och gjorde en anmälan om ändring av ett godkänt stödsystem i enlighet med artikel 2 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget. Anmälan baserade sig på kommissionens riktlinjer för statligt stöd till jordbruk och skogsbruk för åren 2007–2013 (EGT 2006/C 319/01).

Kommissionen har den 29 juni 2011 med anledning av anmälan fattat ett beslut, K(2011) 4433 slutlig, om att inleda ett formellt granskningsförfarande som avses i artikel 4.4 i ovan nämnda förordning av rådet. I beslutet konstaterar kommissionen att det förekommer tveksamhet i fråga om den anmälda åtgärdens förenlighet med den gemensamma marknaden. Både med anledning av rapporten om gruppundantag och i sitt beslut om inledande av granskning har kommissionen ansett att den anmälda ändringen inte uppfyller kraven i 16 punkten i riktlinjerna för statligt stöd till jordbruk och skogsbruk när det gäller stödets stimulanseffekt till den del som ändringen gäller beviljande av stöd

till åtgärder som redan har utförts, dvs. redan utförda eller åtminstone påbörjade investeringar och etableringar. Kommissionen ansåg i sitt beslut att det är fråga om ett driftstöd som endast har till syfte att befria mottagaren från en finansiell börda. Däremot godkände kommissionen ändringen genom sitt beslut till den del som ändringen gäller anhängiga ansökningar.

Enligt ikraftträdandebestämmelsen i lag 1154/2010 är det inte möjligt att införa lagen endast delvis. Kommissionen kommer sannolikt inte att ändra sin ståndpunkt så att den skulle acceptera den anmälda ändringen till den del den gäller ändring av villkoren för redan beviljade lån. För att nå ett eventuellt positivt avgörande skulle det därför krävas en utdragen domstolsbehandling. Eftersom det emellertid är nödvändigt att minska på statens utgifter också inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde, har statsrådet beslutat att meddela kommissionen att ändringarna slopas.

2 Föreslagna ändringar

I denna proposition föreslås att lagen om ändring av lagen om införande av en lag om ändring av lagen om finansiering av landsbygdsnärings upphävs. Det är inte ändamålsenligt att ändra lagen så att den skulle gälla enbart anhängiga stödansökningar. Sommaren 2011 återstod endast ca tio sådana ansökningar om stöd och det är inte heller klart huruvida de åtgärder som hänför sig till ansökningarna kommer att genomföras. Det är inte befogat att ändra på stödvillkoren för en liten grupp sökande medan behandlingen av ansökningarna pågår. Däremot hade ändringen varit ändamålsenlig om de stöd som redan beviljats på motsvarande grunder också skulle ha ändrats.

3 Propositionens konsekvenser

I den regeringsproposition som gäller lag 1154/2010 bedöms att en sänkning av minimiräntan å enda sidan tidigare lägger räntestödsutgifterna för räntestödslån enligt lagen om finansiering av landsbygdsnärings och å andra sidan totalt sett ökar dem i och med att beviljat stöd inte blir obetalt. På motsvarande

sätt minskar en sänkning av minimiräntan på statliga lån ränteinkomsterna inom gårdsbrukets utvecklingsfond. Räntestödsutgifterna för år 2011 kan beräknas öka till 7,5 miljoner euro och utgifterna för år 2012 till 6,5 miljoner euro, dvs. sammanlagt 15 miljoner euro, om ändringen genomförs. Motsvarande verkningar på ränteinkomsterna inom gårdsbrukets utvecklingsfond beräknas åren 2011 och 2012 uppgå till sammanlagt 4,1 miljoner euro. Eftersom ändringarna inte träder i kraft, realiseras inte nämnda ökning av räntestödsutgifterna och minskning av ränteinkomsterna inom gårdsbrukets utvecklingsfond.

I linje med detta genomförs den planerade lättningen i lånevillkoren inte i fråga om jordbrukare som erhållit stöd, utan de ska fortsättningsvis sköta sina lån i enlighet med villkoren i stödbesluten.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet. Propositionen sändes på remiss till finansministeriet, Landsbygdsverket, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Svenska Lantbruksprodu-

centernas Centralförbund SLC rf och de kreditinstitut som beviljat lån i enlighet med lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar.

Kreditinstitut och myndigheter har inte haft något att invända mot propositionen. Producentorganisationerna har ansett att det med tanke på jordbrukarna är beklagligt att man avstår från sänkningen av minimiräntorna.

5 Samband med andra propositioner

Den föreslagna lagen hänför sig till statens tredje tilläggsbudget för 2011 och avses bli behandlad i samband med den. Den föreslagna ändringen inverkar på räntestödsutgifterna inom jordbruket.

6 Ikraftträdande

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om upphävande av lagen om ändring av lagen om införande av en lag om ändring av lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §
Genom denna lag upphävs lagen om ändring av lagen om införande av en lag om ändring av lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar (1154/2010).

2 §
Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 30 september 2011

Republikens President

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister *Jari Koskinen*